Abortloven krenker Skaperens livslover

Taler
Per Lønning

Dato
1 juni 1975

Omstendigheter
Avskjedstale som biskop

Per Lønning, biskop over Borg bispedømme, sender bispedømmets menigheter sin hilsen: Nåde og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus være med dere!

Gjennom presse og kringkasting er de fleste av dere kjent med det alvorlige skritt jeg denne uken har sett meg tvunget til. Som følge av Stortingets vedtak til ny abortlov har jeg funnet det umulig å bli stående som biskop i en kirke med det tilknytningsforhold til staten som Den norske kirke for tiden har. Grunnene er at den nye lov krenker Skaperens livslover og rokker ved rettsstatens grunnlag: respekten for menneskeverdet. Videre at Den norske kirkes gjentatte og alvorlige henstillinger i saken er latt upåaktet av Stortinget.

1. Helt fra unnfangelsen er mennesket et individ med alle grunnleggende særtrekk bestemt. Derfor er det klart at overbevisningen om menneskeverd vil smuldre dersom vi opphever samfunnets plikt til å verge om alt liv, også det ufødte. Skriften sier: «Da jeg var et foster, så dine øyne meg, og i din bok ble de alle oppskrevet de dager som var fastsatt, da ikke én av dem var kommet» (Salme 139,16).

2. I den nye lov heter det imidlertid at: «En svanger kvinne har rett til svangerskapsavbrudd når ...»Blant de tilfelle som nevnes, lar mange seg bare forsvare når man helt setter strek over det ufødte livs menneskeverd. Verst er kanhende bestemmelsen at barnets liv kan avbrytes dersom senere omsorg for det kan sees som «en urimelig belastning» på moren. Dette er visstnok første gang norsk lov i rene ordelag setter navnet rett på handlinger som strir mot Guds lov. Skriften sier: «Ve den som kaller det onde godt og det gode ondt, som gjør mørke til lys og lys til mørke, som gjør bittert til søtt og søtt til bittert!» (Es. 5,20)

3. Med den oppsmuldring av alle prinsipper som denne lov legger opp til, vil den enkelte leges private moralsyn i ettertiden bli helt utslagsgivende for saksbehandlingen. Den forskjellsbehandling som dette åpner for, kan i neste omgang bare skyve frem et forsterket krav om såkalt «selvbestemt abort». Politikernes forsikringer om at den nye lov skal fremme likhet, får bare mening dersom det betyr at den skal legge økt press på de abortnevnder som fortsatt prøver å holde igjen mot abortskredet. Dette press forsterkes ved at en enkelt lege nå får fullmakt til å innvilge abort, mens avslag fra en abortnevnd automatisk skal ankes videre til en neste. Pressvirkningen i hele prosedyren er klar.

4. Den faretruende økning i aborttallene i hele den vestlige verden i senere år er et klart vitnesbyrd om hvordan dødskreftene i dagens utvikling, de samme som trekker etter seg naturforurensning, ressursødeleggelse, nedbryting av menneskelig miljø, også rokker ved vår holdning til menneskelivet. I kortsynt egeninteresse vil vi gjøre oss selv til herrer over liv og død. En lov som i denne situasjon vil fremme Skaperens vilje, må se det som sin største oppgave å bekjempe disse livsfiendtlige kreftene. Den nye norske lov gjør det motsatte. Dette krenker ikke bare kristen tro, men enhver noenlunde gjennomtenkt vilje til å verge mennesket.

5. De norske kirke har gjennom sine biskoper rettet gjentatte henvendelser til våre myndigheter i denne sak. Jeg nevner dokumentet «Abort, lovgivning, menneskeverd» (1971) og brev til Stortinget (1973). Om det nye lovforslag av januar i år, der Kirken var utelatt fra listen over instanser Sosialdepartementet ville rådspørre, av ga biskopene også en samlet uttalelse, der de meget sterkt advarte mot å vedta loven i dens foreliggende form. Tilsvarende erklæringer ble gitt av andre kirkesamfunn og av en lang rekke kirkelige råd og organisasjoner. Til tross for dette forandret Stortinget loven i motsatt retning av det disse ba om.

6. I et demokratisk samfunn har ingen organisasjon, heller ikke Den norske kirke, noe krav på å få alle anmodninger imøtekommet. Derimot har enhver som på gjennomtenkt måte setter spørsmålstegn ved et lovforslag og dets forhold til menneskeverdet, krav på å bli hørt, på å få sitt anliggende gjennomdrøftet, og på å få svar som viser at spørsmålsstillingen er tatt hensyn til. I den foreliggende sak er Den norske kirke og en rekke instanser som har talt

den samme sak, blitt fullstendig nektet slike rettigheter.

7. At Den norske kirke er organisert som en statskirke og at Norge gjennom Grunnlovens § 2 gjør krav på å ha evangelisk-luthersk kristendom som statens offisielle trosbekjennelse, gjør de påpekte forhold ytterligere meningsløse. Ved å unnlate å protestere, ville kirken idag godta en uverdig og helt selvmotsigende rolle i dagens samfunn.

8. Så lenge Den norske kirke allikevel er bundet av en statskirkeordning, er det ikke til å unngå at alle vi som av hjertet ønsker å tilhøre den og tjene den, vil gjøre oss skyld i endel inkonsekvenser. Ved at jeg selv frir meg fra den ene inkonsekvensen å inneha et bispeembete på de vilkår som nå er avdekket, slipper jeg ikke fri den inkonsekvens som måtte ligge i at jeg fortsatt med liv og sjel ønsker å gjøre en gjerning innenfor denne kirke. Selv under dagens forhold. Jeg retter derfor heller ingen oppfordring til biskoper, prester eller andre kirkelige ansatte om å følge mitt eksempel. Tvert imot ber jeg alle å bli stående, for at ikke en sak som mer enn noen i vår tid har forenet vår kirke, skal føre til indre splittelse eller oppsmuldring. Ved at jeg i denne omgang går alene, vil mitt vitnesbyrd få den nødvendige vekt, samtidig som enheten og samholdet i vår kirke bevares.

9. I Kirkens historie har det ofte nok hendt at Gud har pålagt enkeltpersoner å bryte opp fra en menneskelig talt sikret posisjon uten at han dermed har stillet det samme krav til andre. Noen har måttet bøye seg for slike ekstraordinære ordrer for å bidra til å gjøre Guds Ord hørt, og til å understreke at Kirkens vitnesbyrd står til troende.

10. For den som kjenner seg beordret til et slikt skritt, oppleves dette ikke minst som en ydmykende avsløring av hans egen halvhjertethet og hans bundethet til posisjoner og privilegier. Selv må jeg derfor fremfor noen stille meg inn under Bibelordet som ved denne anledning skal være min hilsen: «Ydmyk dere derfor under Guds veldige hånd!» (1. Pet. 5,6)

Jeg anbefaler meg og mine til menighetens forbønn - samtidig som jeg selv ber for menighetene i Borgbispedømme, for vår Norske Kirke og for vårt kjære fedreland.

Deres Per Lønning

Kilde
Håkon Harket m.fl. (red.): Taler som forandret Norge, Forlaget Press, Oslo 2011, s. 423-426.

Emneoversigt
Abortloven, Avskjedstale, Kirke

URI
https://www.virksommeord.no/tale/abortloven-krenker-skaperens-livslover